

С.М. Піскунов, А.Ф. Волков, Ю.О. Галкін, М.М. Бречка

Харківський національний університет Повітряних Сил ім. І. Кожедуба, Харків

АНАЛІЗ ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ СТАТУТУ БРИГАДИ ВІЙСЬК ППО СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ США FM 3-01.7(3-01.11)

В статті розглядається основні особливості польового статуту FM 3-01.7(11) військ протиповітряної оборони сухопутних військ збройних сил США. Наведена структурно-логічна схема основних документів, які використовувались при розробці статуту для бригади військ ППО СВ. Визначається доцільність використання положень статуту FM 3-01.7(11) при розробці або удосконаленні бойових статутів для частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України.

Ключові слова: протиповітряна оборона Сухопутних військ, польовий статут, ієрархічний принцип побудови, інтеграція України в НАТО.

Вступ

Постановка проблеми. Історія розвитку воєнного мистецтва, як теорії і практики підготовки та ведення збройної боротьби, тісно пов'язана з розробкою системи статутних документів, в яких відображуються мета, завдання, способи, принципи застосування військ, основні положення з організації і ведення бойових дій. Розробка статутів здійснюється на основі концепцій, базових положень і стратегічних документів, що вже існують. Однією з вимог, що пред'являється до статутного документу, є всебічне урахування останніх досягнень воєнної теорії і практики застосування збройних сил.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відставання у часі при розробці статутних документів призводить, на певному етапі, до невідповідності їх положень потребам штабів і військ [1]. Наприклад, поразка США при веденні бойових дій у В'єтнамі привела до змін їх національної стратегії щодо застосування збройних сил, що викликало створення нової видової концепції сухопутних військ (СВ) (протягом 1973 – 1976 рр.) і ініціювало вихід у світ принципово нової редакції польового статуту сухопутних військ збройних сил США FM 100-5 [2]. Воєнно-політичне керівництво США постійно змінюють воєнну стратегію і, відповідно, інші нормативно-правові документи для своїх збройних сил у залежності від міжнародної обстановки і змін у геополітиці. Так за останні 30 років, польовий статут сухопутних військ збройних сил США FM 100-5 видавався у різних редакціях у 1976, 1986, 1993, 2001, 2015 роках під шифром FM 3-0 [2–5]. Тільки за такого адаптивного підходу положення і рекомендації статутних документів будуть відповідати сучасному рівню воєнного мистецтва.

Реалізація Україною стратегічного курсу на інтеграцію до Європейського союзу і НАТО, участь

українських військовослужбовців у сумісних миротворчих операціях і міжнародних навчаннях викликає необхідність проаналізувати існуючі статутні документи з урахуванням досягнень провідних країн світу. Однак публікацій, які б розкривали сутність нормативно-правових документів для військ протиповітряної оборони (ППО) сухопутних військ збройних сил США явно недостатньо [9–12].

Мета статті. Проаналізувати основні особливості польового статуту FM 3-01.7(11) військ протиповітряної оборони сухопутних військ збройних сил США і визначити доцільність використання положень статуту FM 3-01.7(11) при розробці або удосконаленні статутів для частин військ протиповітряної оборони Сухопутних військ Збройних Сил України.

Виклад основного матеріалу

Бойовий статут є офіційним керівним документом, що встановлює основи бойової діяльності військ (сил). В ньому визначаються: мета, завдання, способи, принципи застосування військ, основні положення з організації і ведення бойових дій. Однією з основних відмін наукових шкіл Збройних Сил України і “англосаксонської” групи країн (США, Великобританія) є наявність жорстких практичних рекомендацій, з одного боку, і відсутність, з другого боку, такого роду обмежень [1]. Фактично більшість бойових документів армії США являють собою зведення оперативних і тактичних принципів, що сформульовані на основі існуючого воєнного досвіду, який може бути використаний як основа для розробки сучасних способів, методів і порядку ведення бойових дій [7].

Основним документом військ протиповітряної оборони сухопутних військ збройних сил США є польовий статут FM 44-100 [5], у якому роз'яснена роль військ ППО СВ при веденні бойових дій на

театрі воєнних дій (ТВД) за участю з'єднань (за участю декількох родів військ) і багатонаціональних угруповань. Як складова частина бойових нормативно-правових документів збройних сил США, що регламентують діяльність військ, польовий статут військ ППО СВ FM 44-100 представляє собою сукупність принципів воєнного мистецтва, які можуть бути використані командувачем (командиром) як основа для розробки способів ведення бойових дій.

Бригада військ ППО СВ збройних сил США є основним тактичним з'єднанням при здійсненні єдиної протиповітряної та протиракетної оборони (далі протиповітряна оборона) на театрі воєнних дій. Польовий статут FM 3-01.7 є логічним продовженням статуту військ ППО СВ збройних сил США FM 44-100, однак на відміну від статуту FM 44-100 статут для бригади військ ППО СВ викликає інтерес, як нормативно-правовий документ для конкретного типу з'єднання.

Польовий статут FM 3-01.7 складається з наступних розділів і додатків [10]:

Розділ 1 “Призначення бригади ППО СВ”;

Розділ 2 “Основи ведення бойових дій бригадою військ протиповітряної оборони сухопутних військ”;

Розділ 3 “Дії бригади військ протиповітряної оборони сухопутних військ в операціях по розширенню військової присутності (“проекування сили”);

Розділ 4 “Управління військами при веденні бойових дій бригадою військ протиповітряної оборони сухопутних військ”;

Розділ 5 “Система планування та управління протиповітряною обороною в бригаді військ протиповітряної оборони сухопутних військ”;

Розділ 6 “Ведення бойових дій бригадою військ протиповітряної оборони сухопутних військ у складі корпусу”;

Розділ 7 “Ведення бойових дій бригадою військ протиповітряної оборони сухопутних військ у складі об'єднань вище корпусу”;

Розділ 8 “Тилове забезпечення бойових дій”;

Розділ 9 “Операції по стабілізації та підтримці”;

Додаток А “Можливі засоби повітряного нападу”;

Додаток В “Підготовка повітряної розвідки району ведення бойових дій”;

Додаток С “Організація системи зв'язку в бригаді ППО СВ”;

Додаток D “Реалізація плану протиповітряної оборони бригадою ППО СВ”.

Також наведено глосарій і бібліографія. Змістом кожного розділу є певний набір принципів воєнного мистецтва, якими повинен керуватися ко-

мандир у процесі організації і ведення бойових дій, а також роз'яснена їх суть.

На рис. 1 наведена структурно-логічна схема основних документів, які використовувались при розробці статуту для бригади військ ППО СВ.

Рис. 1. Основні документи, що використовувались при розробці статуту FM 3.01-7

Аналіз змісту польового статуту FM 3.01-7 показує, що при формулюванні основних положень статуту для бригади військ протиповітряної оборони сухопутних військ американські воєнні теоретики керувались положеннями, які є в Стратегії національної безпеки і Національній воєнній стратегії США [8], стратегічними концепціями побудови і бойового застосування збройних сил США: “стратегічна гнучкість”, “передова присутність”, “проекування сили” і “забезпечення вирішальної переваги”, а також положеннями статутів сухопутних військ FM 3-0 та військ ППО СВ збройних сил США FM 44-100 [4-5].

Аналіз структури змісту статуту FM 3-01.7 показує, що деталізовані і розкриті особливості ведення протиповітряної оборони для бригади ППО СВ. При наявності схожих розділів у статутах, які присвячені основам ведення бойових дій військами ППО, управлінню військами, операціям по стабілізації і підтримці та забезпеченню бойових дій, характерною особливістю статуту ППО СВ рівня бригада є наявність окремої глави, яка присвячена системі планування та управління протиповітряною обороною в бригаді ППО СВ.

Польовий статут FM 3-01.7 є основним документом щодо організації і ведення протиповітряної оборони бригадою ППО СВ при підтримці дій сухопутних військ збройних сил США [6]. В статуті описані тактичні дії, способи і форми, що повинні застосовуватися бригадами ППО СВ для прикриття

військ від засобів повітряного нападу (ЗПН), являючись при цьому невід'ємною частиною сухопутних військ на будь яких театрах воєнних дій. Розглядається реалізація протиповітряного прикриття на ТВД, в об'єднаних операціях, в корпусних операціях, а також в операціях за участю з'єднань вище корпусу. У статуті FM 3-01.7 вказано, що його положення можна застосовувати у військах ППО у всіх частинах світу, однак вказана необхідність творчого застосування документу відповідно до вимог кожного театру воєнних дій.

Польовий статут FM 3.01-7 призначений насамперед для командирів, штабних офіцерів і офіцерів військ ППО СВ. Акцентується роль на наданні допомоги, а не на жорсткій регламентації дій і використанні оперативного-тактичного мислення командира в залежності від умов обстановки.

Таким чином структура і зміст статуту FM 3-01.7 свідчить про конкретизацію положень про організацію і ведення бойових дій бригадою ППО СВ збройних сил США.

Відповідно до статуту FM 3-01.7 бригада ППО СВ є основним елементом в забезпеченні протиповітряного прикриття об'єднань, з'єднань і частин СВ на ТВД, а також важливих об'єктів у межах ТВД. Бригада ППО СВ прикриває також частини, які здійснюють маневр. озброєння бригади ППО СВ забезпечує цілодобовий, всепогодний і всевисотний захист військ від ЗПН. В оперативному порядку бригада підпорядковується командувачу сухопутної компоненти об'єданого угруповання військ або командувачу повітряної компоненти об'єданого угруповання військ

Завданнями бригади ППО СВ є:

- управління підлеглими частинами;
- інтеграція протиповітряного прикриття, що здійснюється бригадою ППО СВ, в загальну систему протиповітряної оборони на ТВД;
- синхронізація дій бригади ППО СВ з діями корпусу;
- інтеграція дій бригади ППО СВ в замисел дій командувача об'єданого угруповання військ;
- забезпечення розвідки повітряного противника та раннього попередження про нього;
- ведення протиповітряної оборони на ТВД.

В статуті наведені загальні обов'язки відділів штабу, але при цьому вказано, що діяльність кожного штабного елемента регулюється окремим статутом, що відрізняється від статутної творчості в Збройних Силах України.

На озброєнні типової бригади ППО СВ можуть знаходитись дивізіони, які озброєні "Патриот", системою "ТНААД" (Theater High Altitude Area Defense, система ППО на ТВД для боротьби з цілями на великих висотах), системою "Авенджер", комплексами "Стингер" і, можливо, ЗРК "Хок". Наяв-

ність конкретного типу озброєння залежить від ситуації на ТВД.

Характерною особливістю польового статуту ППО СВ (бригада) FM 3-01.7 є наявність прикладів типової структури бригади, типового комплексу озброєння та віськової техніки, приклад розташування бойових машин на командному пункті (КП), структури центру повітряних операцій, структури підпорядкування і прийняття рішення, відсотковий склад частин, підрозділів ППО із складу угруповання військ ППО безпосередньо задіяних у відбитті ударів ЗПН або здійсненню маршу в залежності від прогнозу дій ЗПН противника.

В польовому статуті військ протиповітряної оборони сухопутних військ збройних сил США FM 3-01.7 також як і в статуті FM 44-100 [6–7] відсутні окремі розділи, які присвячені "Наступу" і "Обороні", на відміну від статуту сухопутних військ збройних сил США FM 3-0, де питанням наступу, оборони і їх плануванню присвячені два розділи [4]. Організація і ведення протиповітряної оборони при веденні наступальних і оборонних операцій розглянуті лише як елементи (складові) протиповітряного захисту.

Значне місце в статуті для бригади ППО СВ як і в статуті FM 44-100 надано роз'ясненню концепції збройних сил США "Проектування сили" ("Force projection") стосовно військ ППО СВ. Однак однозначного перекладу "Force projection" немає, термін "Проектування сили" був описаний в [4–5] і являється собою "прямий" переклад терміну, що не відображає сутності концепції. Згідно з [3] концепція "Проектування сили" – націлює збройні сили на забезпечення швидкого і гнучкого реагування на виникаючу кризову ситуацію у будь-якій точці світу, навіть якщо в безпосередній близькості немає військ (сил) передового базування. На наш погляд можна, використовувати варіант перекладу "Force projection" як "розширення військової присутності". Однак введення цього терміну потребує додаткового обговорення.

У розділі 4 "Управління військами при веденні бойових дій бригадою військ протиповітряної оборони сухопутних військ", визначено відсотковий склад частин, підрозділів військ ППО зі складу угруповання військ ППО, безпосередньо задіяних у відбитті ударів засобів повітряного нападу або здійсненні маршу, в залежності від прогнозу дій ЗПН противника. Однак уточнено, що реальні чисельні показники повинні визначатись згідно з планом ведення бойових дій на ТВД, бойовим завданням частини і з урахуванням даних про противника, місцевість, погоду, свої сили, час і даних про цивільне населення.

Окремий розділ статуту присвячений системі планування та управління протиповітряною

обороною (СПУППО) в бригаді ППО СВ. Ця система призначена для забезпечення командирів, офіцерів штабу та чергової бойової зміни на КП військ ППО СВ всеосяжними даними для ведення протиповітряної оборони. СПУППО надає необхідну інформацію і допомагає командирам і офіцерам штабу приймати рішення в управлінні військами, оцінці ситуації, виборі альтернативних варіантів і спрямуванні дій військ в необхідному напрямку. Система автоматично збирає, оброблює, сортує, розподіляє по категоріям, здійснює кореляцію, зберігає і відображує дані про повітряні і бойову обстановку. За допомогою моделювання, штабних розрахунків або інших способів СПУППО допомагає розробляти альтернативні варіанти дій, воєнні ігри для підтримки прийняття рішення командира. СПУ ППО забезпечує командира надійною системою передачі даних і зв'язку для доведення його рішень, приказів і планів вищим органам, підлеглим частинам і частинам забезпечення.

Як показує аналіз змісту статуту ППО СВ (бригада) FM 3-01.7 бригада ППО СВ може діяти як в складі корпусу СВ, так і в складі об'єднань вище корпусу. Особливістю статуту є наявність схем з організації протиповітряної оборони при веденні оборони та наступу корпусом сухопутних військ, при пересуванні військ, по прикриттю тилу корпусу, при здійсненні відходу своїх військ та оточення сил противника.

У розділі 8 "Тилове забезпечення бойових дій" наведені основні принципи забезпечення бойових дій військ ППО. Однак на відміну від статуту FM 44-100, де описані загальні принципи тилового забезпечення бойових дій, в статуті FM 3-01.7 наведені конкретні приклади інформаційних потоків про втрати особового складу, приклад організації поповнення особового складу тактичного з'єднання, приклад організації запиту на поповнення певного виду матеріального забезпечення.

Основні положення і принципи проведення операцій по стабілізації і підтримці описані у розділі 9 статуту ППО СВ (бригада) FM 3-01.7. Фактично зміст розділу 9 статуту FM 3-01.7 повторює зміст розділу 8 статуту ППО СВ FM 44-100. Вказано, лише, що склад та завдання бригада ППО СВ при участі в таких операціях залежить від конкретних обставин. Особливістю додатку А є включення України в перелік таких країн, як Китай, Беларусь, Іран, Індія, Казахстан, Північна Корея, Лівія, Росія, Пакистан, Сирія, які можуть представляти глобальну загрозу. Наведено, що Україна успадкувала від колишнього Радянського Союзу тактичні ракети типу "Скад" (СС-1) та "Точка" (СС-21). Також наведено, що даних про розробку або наявність хімічної та біологічної зброї не має. Підкреслено, що Україна підтримує ініціативи ООН та США щодо нерозпов-

сюдження зброї, однак у американських військових теоретиків викликають побоювання експортна політика України та заходи безпеки стосовно збереження зброї та ядерних матеріалів.

Слід також відмітити, що нормативно-правові документи, в назві яких присутньо слово manual або сполучення field manual, перекладаються як статuti. Однак згідно [8] можливий також переклад, як настанова або керівництво. При використанні термінів статут, настанова або керівництво в залежності від суті документу значно полегшить розуміння призначення правової бази та допоможе знайти відповідний документ у нормативно-правовій базі Збройних Сил України.

Висновки

1. Польовий статут військ протиповітряної оборони сухопутних військ збройних сил (бригада) FM 3-01.7 є основним керівництвом для бригади ПВО СВ при підтримці дій корпусу сухопутних військ США щодо організації і ведення протиповітряної оборони. Як складова частина американських бойових нормативно-правових документів, що регламентують діяльність військ польовий статут ППО СВ являє сукупність принципів воєнного мистецтва, які можуть бути використані командувачем (командиром), офіцерами штабів як основа для розробки способів ведення бойових дій. Особливістю статуту є наявність конкретних прикладів і окремих положень, що регламентують діяльність командира і офіцерів штабу з'єднання військ ППО СВ.

2. На основі аналізу змісту статуту військ ППО СВ ЗС США FM 44-100 і FM 3-01.7(11) можна зробити висновок про ієрархічний принцип побудови нормативно-правових документів збройних сил США. З пониженням рівня ієрархії статуту відбувається більш глибока деталізація і регламентація діяльності відповідних посадових осіб і структур збройних сил. Тим самим на більш низьких рівнях нормативно-правових документів збройних сил США принципи побудови статутів збройних сил США наближаються до позицій побудови статутів Збройних Сил України.

3. Відкриті бойові документи збройних сил США, як правило, не містять нормативних кількісних показників. Однак слід відмітити, що більшість нормативно-правових документів армії США відкриті для доступу, принаймні, за допомогою всесвітньої мережі Інтернет. Відсутність регламентованих положень в більшості відкритих статутів США може свідчити про наявність доповнень або окремих настанов з обмеженим доступом, в яких відображені чисельні показники і параметри, які необхідні командувачу (командиру) або офіцеру штабу при веденні бойових дій.

4. В статутній діяльності у Збройних Силах

України можуть бути використані положення, які насаперед підвищують загальний теоретичний рівень підготовки командирів і начальників ППО СВ.

5. Інтеграція України в НАТО, участь українських підрозділів та частин у міжнародному військо-

вому співробітництві та операціях щодо підтримки миру вимагає розглянути можливість удосконалення бойових статутів військ ППО СВ Збройних Сил України на прикладі польових статутів збройних сил США FM 44-100 і FM 3-01.7(11).

Список літератури

1. Івашенко Г.І. Особливості основних положень польових статутів FM 100-6 та FM 100-34 Збройних Сил США / Г.І. Івашенко // Наука і оборона. – 2004. – № 4. – С. 29-32.
2. Печуров С.Л. Рождение видовой концепции сухопутных войск США / С.Л. Печуров // Независимое военное обозрение. – 2004. – № 8. – 368 с.
3. Медін А. Особенности развития сухопутных войск США / А. Медін // Зарубежное военное обозрение. – 2000. – № 1. – С. 10-18.
4. FM 3-01. United States Army Air and Missile Defense Operations 2 November 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-0/index.html> (дата звернення 11.09.2019).
5. Field manual No 44-100 US Army Air and Missile Defense Operations [Електронний ресурс]. – USAADASCH. – 2011. – Режим доступу: <http://fas.org/spp/starwars/docops/fm44-100fd/index.html> (дата звернення 12.09.2019).
6. Field manual No 3-01.7 Air Defense Artillery Brigade Operations [Електронний ресурс]. – Headquarters, Department of the Army, Washington, DC, 30 Feb. 2010. – Режим доступу: <http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-01-7/index.html> (дата звернення 11.09.2019).
7. ATP 3-91.1. The Joint Air Ground Integration Center, 18 June 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-ATP-3-91.1/index.html> (дата звернення 12.09.2019).
8. Национальная военная стратегия США [Електронний ресурс] / Зарубежное военное обозрение. – 2011. – № 5. – С. 28-36. – Режим доступу: <http://militaryarticle.ru/zarubezhnoe-voennoe-obozrenie/2011-zvo/8042-nacionalnaja-voennaja-strategija-ssha>.
9. Кадюк В.К. Обсуждаем боевой устав / В.К. Кадюк // Военная мысль. – 2002. – № 5. – С. 36-41.
10. Бойовий статут військ ППО СВ. Частина 1 (зенітний ракетний полк, окремий радіотехнічний батальйон). – К.: ЗС України, 2012. – 215 с.
11. Бойовий статут військ ППО СВ. Частина 2 (дивізіон, батарея (рота), взвод, відділення, обслуга). – К.: ЗС України, 2012. – 240 с.
12. Груздев Б.П. Проблемы фундаментализации оперативно-тактической и тактико-специальной подготовки в военном образовании / Б.П. Груздев // Вестник академии военных наук. – 2003. – № 1(2). – С. 82-91.

References

1. Ivashenco, G.I. (2004), "Osoblyvosti osnovnykh polozhen polyovykh statutiv FM 100-6 та FM 100-34 Zbroynykh Syl USA" [Features of the main provisions of field manual FM 100-6 and FM 100-34 U.S. armed forces], *Science and Defense*, No. 4, pp. 29-32.
2. Pechurov, S.L. (2004), "Rozhdenie vidovoy koncepcii suhoputnykh voysk USA" [The birth of a species concept for the U.S. Ground Forces], *Independent military Review*, No. 8(368).
3. Medin, A. (2000), "Osobennosti razvitiya suhoputnykh voysk USA" [Features of development of the U.S. Ground Forces], *Foreign Military Review*, No. 1, pp. 10-18.
4. (2015), *FM 3-01. United States Army Air and Missile Defense Operations*, available at: www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-0/index.html.
5. Federation of American Scientists (2011), *Field manual No 44-100 US Army Air and Missile Defense Operations*, available at: www.fas.org/spp/starwars/docops/fm44-100fd/index.html.
6. Headquarters, Department of the Army (2010), *Field manual No 3-01.7 Air Defense Artillery Brigade Operations*, Washington, DC, available at: www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-01-7/index.html.
7. (2014), *ATP 3-91.1. The Joint Air Ground Integration Center*, available at: www.globalsecurity.org/military/library/policy/army/fm/3-ATP-3-91.1/index.html.
8. Official document (2011), "Nacionalnaya voennaya strategiya SSHA" [US National Military Strategy], *Foreign Military Observation*, No. 5, pp. 28-36, available at: <http://militaryarticle.ru/zarubezhnoe-voennoe-obozrenie/2011-zvo/8042-nacionalnaja-voennaja-strategija-ssha>.
9. Kadyuk, V.K. (2002), "Obsuzhdaem boevoy ustav" [We discuss the charter of war], *Military Thought*, No. 5, pp. 36-41.
10. The Armed Forces of Ukraine (2012), "*Bojovij statut vijsk PPO SV. Chastyna 1 (zenitnij raketnij polk, okremij radiotekhnichnij bataljon)*" [The combat status of air defense forces. Part 1 (Anti-aircraft Missile Regiment, Separate Radio Battalion)], Kyiv, 215 p.
11. The Armed Forces of Ukraine (2012), "*Bojovij statut vijsk PPO SV. Chastyna 2 (divizion, batareya (rota), vzvod, viddilennya, obsluga)*" [The combat status of air defense forces. Part 2 (Division, Battery (Company), Platoon, Branch, Service)], Kyiv, 240 p.
12. Gruzdev, B.P. (2003), "Problemy fundamentalizacii operativno-takticheskoy i taktiko-specialnoj podgotovki v voennom obrazovanii" [Problems of Fundamentalization of Operational-Tactical and Tactical-Special Training in Military Education], *Bulletin of the Academy of Military Sciences*, No. 1(2), pp. 82-91.

Надійшла до редколегії 18.10.2019

Схвалена до друку 19.11.2019

Відомості про авторів:

Піскунов Станіслав Миколайович

кандидат технічних наук доцент
начальник кафедри Харківського національного
університету Повітряних Сил ім. І. Кожедуба,
Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-4685-527X>

Волков Андрій Федорович

начальник кафедри
Харківського національного університету
Повітряних Сил ім. І. Кожедуба,
Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0003-4529-261X>

Галкін Юрій Олександрович

викладач Харківського національного університету
Повітряних Сил ім. І. Кожедуба,
Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-9280-9645>

Бречка Михайло Михайлович

кандидат технічних наук
старший викладач
Харківського національного університету
Повітряних Сил ім. І. Кожедуба,
Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-0291-9665>

Information about the authors:

Stanislav Piskunov

Candidate of Technical Sciences Associate Professor
Chief of Department of Ivan Kozhedub
Kharkiv National Air Force University,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-4685-527X>

Andrii Volkov

Head of the Department
of Ivan Kozhedub Kharkiv
National Air Force University,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0003-4529-261X>

Yurii Galkin

Lecturer of Ivan Kozhedub Kharkiv
National Air Force University,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-9280-9645>

Mykhailo Brechka

Candidate of Technical Sciences
Senior Instructor
of Ivan Kozhedub Kharkiv
National Air Force University,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-0291-9665>

**АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПОЛОЖЕНИЙ УСТАВА БРИГАДЫ ВОЙСК
ПВО СУХОПУТНЫХ ВОЙСК ВООРУЖЕННЫХ СИЛ США FM 3-01.7(3-01.11)**

С.М. Пискунов, А.Ф. Волков, Ю.О. Галкин, М.М. Бречка

В статье рассматриваются основные особенности полевого устава FM 3-01.7(11) войск противовоздушной обороны сухопутных войск вооруженных сил США. Приведена структурно-логическая схема основных документов, которые были использованы при разработке устава для бригады войск ПВО СВ. Определяется целесообразность использования положений устава FM 3-01.7(11) при разработке или усовершенствовании боевых уставов для частей войск противовоздушной обороны Сухопутных войск Вооруженных Сил Украины.

Ключевые слова: *противовоздушная оборона сухопутных войск, полевой устав, иерархический принцип построения, интеграция Украины в НАТО.*

**ANALYSIS OF THE MAIN PROVISIONS OF THE CHARTER
OF THE AIR FORCE BRIGADE US ARMY FM 3-01.7(3-01.11)**

S. Piskunov, A. Volkov, Yu. Galkin, M. Brechka

The article discusses the main features of the field manual NO 3-01.7(3-01.11) air defense artillery brigade operations U.S. armed forces. The structural logic diagram of the main documents that were used in the development of the field manual air defense artillery brigade is given. The appropriateness of using the provisions of the field manual FM 3-01.7(11) in the development or improvement of the combat charter for Armed forces of Ukraine air defense units is determined. Field Statute for Air Defense Forces of the Armed Forces (Brigade) FM 3-01.7 is the basic guide for the JI Air Defense Brigade. FM 3.01-7 Field Statute is intended primarily for commanders, staff officers and officers of the JI Air Defense Forces. Emphasis is placed on assisting rather than strictly regulating actions and using the commander's tactical thinking, depending on the circumstances. A special feature of the statute is the existence of specific examples and separate provisions governing the activities of the commander and officers of the Joint Forces Air Defense Forces. With the lowering of the status hierarchy, there is a greater detail and regulation of the activities of the respective officials and structures of the armed forces. Most US Army regulations are open to access. As the analysis of the content of the JI Air Defense Statute (FM) 3-01.7 shows, the JI Air Defense Team can act both within the JI corps and within the unions above the corps. A special feature of the statute is the presence of schemes for the organization of air defense in the conduct of defense and offensive by the Army Corps, during the movement of troops, on the cover of the rear of the corps, in carrying out the withdrawal of their troops and honing the forces of the enemy. Manual activities in the Armed Forces of Ukraine may include provisions that primarily increase the overall theoretical level of training of Commanders. The integration of Ukraine into NATO, the participation of Ukrainian units and units in international military cooperation and peacekeeping operations requires consideration of the possibility of improving the combat status of the Air Forces of the Armed Forces of Ukraine on the example of the US Armed Forces FM 44-100 and FM 3-01.7 (11).

Keywords: *air defense, field manual, hierarchical construction principles, Ukraine's integration into NATO.*